

Baltimaad Berliini mäta otsast

AXEL REETZ

Estland või Island, Lettland või Lapland

politoloog, Düsseldorf–Riia–Tallinn Berliini Humboldti Ülikooli Põhja-Euroopa Instituut andis välja saksakeelse käsiraamatu (Käsiraamat. Baltikum täna). Saksamaal on Baltikumi kohta ka seitse aastat pärast Balti riikide taasiseseisvumist vähe infot. Ikka segatakse veel tihti Eesti (saksa keeles Estland) Islandiga ja Läti (saksa keeles Lettland) Lapimaaga. Kuulumine Põhjalasse

Baltikumi uuringutega Berliini Ülikoolis tegelev Põhja-Euroopa Instituut määratleb Balti riigid Põhjamaade hulka. See on pigem erand kui reegel, sest tihti uuritakse Eesti asja akadeemilises üksuses, mis on spetsialiseerunud slaavi või isegi orientalistika uuringutele.

Nimetatud instituut on koostöös Berliini Vaba Ülikooliga juba mitu aastat tegutsenud Baltikumis: Leedus ja Lätis toimuvad ülikoolides tudengite ja õppejõude vahetuse projektid. Kavas on asutada selline keskus ka Eestis.

Raamatu autorid on noored teadlased, kes on kirjutanud väitekirju Baltikumist ja kes on viibinud Eestis, Lätis ja Leedus. Käsiraamatuga korvavad koostajad, Vaba Ülikooli professor Manfred Kerner ja Stockholmi ülikoolis töötav assistent Heike Graf lünka sakslaste teadmistes.

Raamatu tähtsaim väärtus on selle ülevaatlikkus. Kuigi Põhja-Euroopa Instituut tegeleb rohkem sotsiaalteadustega, annab uus käsiraamat eri osades informatsiooni poliitilisest süsteemist, majandusest, ökoloogiast, ühiskonnast ja kultuurist.

Raamatu nõrkuseks on see, et saksa teadlased vaevad Baltikumi poliitikat ja majanduse arengut oma kategooriate järgi. Nad ei suuda kirjeldada näiteks erakondade arengut, mis sõltub siin vähem ideoloogiast ja rohkem isikutest. Samas aga saab väljastpoolt vaadates paremini pildi ühiskonnast tervikuna.

Eemalt paistab paremini

Autorid oskavad parimal juhul kohalikke keeli. Märatakse üksikuid fakte, kuid ei näidata seoseid. Näiteks ei põhjendata Läti poliitikast seda, miks peaminister -kéle pidi tagasi astuma. Kahjuks esineb ka väiksemaid vigu. Autor proovis läti keele tähtedega kirjutada, kuid see tegi oskamatuset pärast asja veelgi segasemaks.

Asjahuvilisele pakub raamat piisavalt infot.